

Box 423,701 48 ÖREBRO
Telefon 010-788 50 00 • registrator@ivo.se
www.ivo.se • Org.nr 202100-6537

Stockholms stad socialnämnden
Box 44
123 21 FARSTA

Socialnämnden
Stockholms stad
2025 -01- 24
Dnr. SOF 2024/623
Registraturet

Huvudman

Socialnämnden i Stockholm stad, organisationsnummer 212000-0142.

Ärendet

Tillsyn av hem för vård eller boende (HVB) för barn och unga vid Söderorts HVB i Stockholm stad. Tillsynen har omfattat; verksamhetens lokaler, bemanning, personalens kompetens, kontroll av Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister inför anställning, inskrivningsförfarandet, barns och ungas möjlighet till delaktighet och självbestämmande, verksamhetens arbete för att förebygga och utreda missförhållande eller risker för missförhållanden och förekomst av tvångs- och begränsningsåtgärder.

Beslut

Inspektionen för vård och omsorg (IVO) har konstaterat följande:

- Det finns brister i kontroll av Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister inför anställning.

IVO begär med stöd av 13 kap. 5 § socialtjänstlagen (2001:453), SoL, att huvudmannen redovisar sin inställning till de brister som IVO konstaterat. Redovisningen ska även innehålla de eventuella åtgärder som huvudmannen vidtagit eller planerar att vidta för att komma till rätta med bristerna. Redovisningen ska avslutas med uppgift om när åtgärden genomfördes eller kommer att genomföras.

Redovisningen ska ha kommit in till IVO senast den **12 februari 2025**.

Skälen för beslutet

Utöver ovan redovisade brister har IVO i övrigt inte funnit några brister inom de områden som granskats. Nedan redogörs för IVO:s bedömning utifrån inhämtat underlag.

Det finns brister i kontroll av Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister inför anställning

IVO bedömer att nämnden brister i kontroll av Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister inför anställning. Enligt 1 § lagen (2007:170) om registerkontroll av personal vid vissa boenden som tar emot barn får HVB som tar emot barn och unga inte anställa någon om inte kontroll gjorts av register som förs enligt lagen (1998:620) om belastningsregister och lagen (1998:621) om misstankeregister avseende honom eller henne. Registerutdrag får vara högst sex månader gammalt. Enligt 3 § samma lag ska ett utdrag eller en kopia av registerutdrag sparas i minst två år.

IVO har tagit del av 30 anställningsavtal med tillhörande utdrag från Polismyndighetens misstanke- och belastningsregister. IVO konstaterar att registerutdrag för 10 personer är i pappersform och daterade innan anställningsdatum. Utdrag från 19 personer är digitalt inhämtade och daterade innan anställningsdatum. Dock saknas kontrollresultat för 8 digitalt inhämtade utdrag och 4 kontrollresultat är daterade efter anställning. IVO konstaterar också att det saknas anställningsavtal för en person.

Sedan 19 september 2023 finns möjligheten för nämnden att motta ett digitalt registerutdrag från den som ska anställas. För att säkerställa de digitala registerutdragens äkthet ska nämnden inhämta ett så kallat kontrollresultat via en e-tjänst hos Polismyndigheten. Enligt IVO är äkthetskontrollen en nödvändig del i att genomföra registerkontrollen. Arbetsgivaren ska också spara kontrollresultatet tillsammans med utdragen eller en kopia av registerutdraget.

IVO finner inga brister avseende lämplighetsbedömningar vid inskrivning

Tillsynen har inte visat annat än att verksamheten genomför och dokumenterar lämplighetsbedömningar inför inskrivning. Enligt 3 kap. 11 § socialtjänstförordningen (2001:937), SoF, beslutar föreståndaren om inskrivning i hemmet om inte huvudmannen bestämt en annan ordning. I så fall ska den meddelas IVO. Vid inskrivningsbeslutet ska det särskilt kontrolleras att hemmet är lämpligt med hänsyn till den enskildes behov, ålder, utveckling, utbildning och personliga förhållande i övrigt.

Av 3 kap. 2-4 §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2016:55) om hem för vård eller boende framgår att den som beslutar om inskrivning. Vid lämplighetsbedömningen ska utgå från nämndens bedömning av personens behov av vård och redogörelse för omständigheterna i övrigt kring personen. Vid lämplighetsbedömningen ska det särskilt beaktas hur personens behov av vård kan tillgodoses med hänsyn tagen till de arbetssätt och metoder som hemmet använder och personalens kompetens. Det ska även göras en bedömning av om vården kan ges under trygga och säkra former. Vidare ska det beaktas om placeringen kan innebära negativ påverkan mellan de placerade personerna. Om ett hem för vård eller boende bedöms lämpligt ska bedömningen dokumenteras.

Av underlaget framgår att samtliga lämplighetsbedömningar är individuellt utformade och det framgår stödbehov, matchning i relation till redan inskrivna ungdomar, kort om att boendet bedöms tillgodose ungdomens behov med hänsyn tagen till tillgången på personal, de arbetssätt och metoder verksamheten använder, personalens kompetens och boendets utformning.

IVO finner inga brister avseende utformningen av lokalerna

Tillsynen har inte visat annat än att utformningen av lokalerna är ändamålsenliga för den verksamhet som bedrivs där. Av 7 kap. 1 § HSLF-FS 2016:55 framgår att den som bedriver verksamhet i form av hem för vård eller boende ska se till att hemmets lokaler och utrustning är ändamålsenliga för den verksamhet som bedrivs i hemmet. Lokalerna ska vidare vara anpassade så att de möjliggör en trygg och säker vård samt vara utformade med hänsyn tagen till den personliga integriteten.

IVO observerade vid inspektionen, vid besök i ett boenderum att det är rymligt och utrustat med ett kökspentry, toalett med dusch och sovrum. I verksamheten finns gemensamhetsutrymmen, ett gemensamt kök som ligger i öppen planlösning mot korridoren, en gemensam tvättstuga. Personalen kan ha god uppsikt över vad som sker i lokalerna oavsett tid på dygnet.

IVO finner inga brister avseende verksamhetens bemanning och personalens kompetens

Tillsynen har inte visat annat än att personalens kompetens och bemanning i verksamheten ger förutsättningar för att tillgodose barn och ungas behov och säkerställa en trygg och säker vård i enlighet med 5 kap. 1-2 §§ och 6 kap. 1-2 §§ HSLF-FS 2016:55.

Av underlaget framgår att personalgruppen består av tillsvidareanställda som är socionomer eller socialpedagoger med relevanta erfarenheter. Verksamheten har även tillgång till vikarier där de är socialpedagoger, har pågående socionomutbildning och psykologutbildning samt några som saknar formell eftergymnasial utbildning men har relevanta erfarenheter. Föreståndaren är socionom med tidigare erfarenhet av HVB och gruppleddaren är också socionom. Av intervju med föreståndare framkom att det är en välkvalificerad personalgrupp i verksamheten, dock har personalen sammantaget inte så lång erfarenhet. Enligt föreståndaren arbetar de mycket med att utbilda personalen och ha regelbunden dialog med personalen. Utifrån detta förutsätter IVO att verksamheten fortsätter arbeta vidare med personalens kompetens. Hemmet är bemannat med behandlingspersonal dygnet runt. På dagtid under vardagarna finns även föreståndare och gruppleddare på plats och bistår i det dagliga arbetet.

IVO finner inga brister avseende verksamhetens arbete för att förebygga och utreda missförhållanden

Tillsynen har inte visat annat än att verksamheten har rutiner och arbetssätt för att hantera inkomna klagomål, synpunkter och rapportering av missförhållanden i enlighet med 5 kap. 3-5 §§ Socialstyrelsens föreskrifter och allmänna råd (SOSFS 2011:9) om ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete.

IVO baserar bedömningen på den information som framkommit under intervjuer med personal och föreståndare. Det framgår att verksamheten har rutiner bland annat hur personalen ska agera i olika situationer såsom hot, våld och övergrepp. Personalen går igenom rutinerna tillsammans med föreståndare kontinuerligt och rutinerna finns lättillgängliga på kontoret. Föreståndare har gått igenom rapporteringsskyldigheten enligt lex Sarah och verksamhetens rutiner för detta.

Verksamhetens arbetssätt möjliggör för barn och unga att vara delaktiga

Tillsynen har inte visat annat än att verksamhetens arbetssätt ger möjligheter för barn och unga att vara delaktiga och påverka sin vardag under placeringstiden i enlighet med 3 kap. 5 § och 11 kap. 10 SoL samt 3 kap. 3 § SoF.

Av intervju med personal och föreståndare framkom att de barn och unga som är placerade är delaktiga i att upprätta sin genomförandeplan och den revideras vid behov. Barn och unga kan genomföra sina önskemål och synpunkter genom individuella samtal, vid veckomöten och vid husmöten som är en gång i månaden. Ungdomarna kan även lämna klagomål och synpunkter skriftligen i förslagslåda. Enligt föreståndare och personal försöker de att tillgodose de placerades önskemål i den mån det är möjligt. Ungdomarna kan exempelvis påverka sitt rum, hur det ska inredas, aktiviteter både i verksamheten och utanför samt måltider på verksamheten. För att ungdomarna ska möjliggöras att vara delaktiga finns det även känslökort och möjlighet till tolk vid behov.

IVO:s inspektörer samtalade med en ungdom vid inspektionstillfället som uppgav att hen får vara med och påverka samt kan alltid framföra det som behövs på verksamheten, antingen direkt till personalen eller så kan hen skriva det på ett papper. Enligt ungdomen lyssnar och tar verksamheten hänsyn till de flesta saker som ungdomen inte tycker fungerar, men det finns kanske vissa saker som boendet inte bestämmer över själv.

Avgränsning

Vid inspektionen och av inkommen handling framkom att vid ett tillfälle hade verksamheten en händelse där en ungdom som varit avviken blivit upprörd och agerar ut efter att personal kommit in i dennes rum och vill ha ett samtal. Vid händelsen uppmärksammade personalen att det fanns en kniv i ungdomens rum men utifrån att ungdomen var upprörd lät personalen den vara. Personalen tillsammans med arbetsledare gjorde i första hand bedömningen att be ungdomen om att ge sig ifrån kniven när denne har lugnat ned sig. Dock lugnade inte ungdomen ned sig och bedömning gjordes att personalen skulle gå in i ungdomens boenderum för att omhänderta kniven medan ungdomen inte var hemma.

IVO har mot bakgrund av de omständigheter som framkommit inte funnit anledning att granska verksamhetens hantering av händelsen ytterligare.

Underlag

- Huvudmannens upplysningar i IVO:S omsorgsregister, dokument nr 1.
- Inspektionsprotokoll – samtal med en ungdom, dokument nr 6.
- Inspektionsprotokoll – intervju med föreståndaren, dokument nr 10.
- Inspektionsprotokoll – intervju med personal, dokument nr 7.
- Anställningsavtal och utdrag ur Polismyndighetens belastnings- och misstankeregister för anställd personal, dokument nr 5, 12 och 15.
- Lämplighetsbedömningar inför och beslut vid inskrivning, dokument nr 5.
- Tjänsteanteckning förd vid rundtur i lokalerna, dokument nr 9.
- Begärda handlingar, dokument nr 15 & 16.

Ytterligare information

IVO ska enligt 3 kap. 19 § SoF, inspektera HVB för barn eller unga minst en gång per år och samtala med de barn och unga som samtycker till det.

Söderorts är ett HVB som drivs av Stockholm stad. Verksamheten har anmält till IVO att ta emot barn och unga i åldern 14-17 år. Vid inspektionen var två barn och unga i åldrarna 15 och 16 år inskrivna i verksamheten. IVO samtalade med en ungdom vill tillsynstillfället.

Beslut i detta ärende har fattats av inspektören Annelie Andersson. Inspektören Per-Oskar Gundel har deltagit i den slutliga handläggningen. Inspektören Angelica Lundgren har varit föredragande.